

दिनाङ्कः-11.05.2025

सायम् - 06:20

इयम् आकाशवाणी
सम्प्रति वार्ता: श्रूयन्ताम्
प्रवाचकः – पुरुषोत्तमः शर्मा

आदौ मुख्यवार्ता:

- सैन्यप्रमुखेण जनरल् उपेन्द्र-द्विवेदिना गतरात्रौ युद्धविरामस्य वायुक्षेत्रस्य च उल्लङ्घनस्य अनन्तरं पश्चिमसीमः सेनापतिभिः सह सुरक्षास्थितिः समीक्षिता।
- प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्य राजधान्यां नवदिल्ल्यां रक्षा-विदेशमन्त्रिभ्यां राष्ट्रियसुरक्षापरामर्शदिन सैन्यत्रयस्य प्रमुखैश्च च साकम् एकम् उच्च-स्तरीयम् उपवेशनम् अकरोत्।
- भारतीयवायुसेनया उक्तं यत्, सिन्दूराभियाने तस्यै चिह्नितानि कार्याणि, सटीकतया व्यावसायिकतया च सफलतापूर्वकं निष्पादितानि।
- रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः अपराह्णे लखनऊनगरे ब्रह्मोस-एरोस्पेस्-एकीकरण-परीक्षण-सौविध्यस्य उद्घाटनम् अकरोत्।
- राष्ट्रम् अद्य राष्ट्रियप्रौद्योगिकी दिवसावसरे वैज्ञानिकानां अभियन्तृणाम् प्रौद्योगिकी-सम्बद्ध-जनानां च योगदानं संस्मरति।
- ऋतुविज्ञान-विभागेन अनुमितम् यत् अस्मिन् वर्षे सामान्य-प्रावृट्-भविष्यतीति सम्भाव्यते।
- महिलानां त्रिकोणीय-क्रिकेट्-शृङ्खलायां भारतेन श्रीलङ्का दलं सप्तनवतिः धावनाङ्कैः पराजितम्।

अथ वार्ता: विस्तरेण

सेनाप्रमुखः

सैन्यप्रमुखेण जनरल् उपेन्द्र-द्विवेदिना गतरात्रौ युद्धविरामस्य वायुक्षेत्रस्य च उल्लङ्घनस्य अनन्तरं पश्चिमसीमः सेनापतिभिः सह सुरक्षास्थितिः समीक्षिता। भारतीय-

सेनायाः कथनमस्ति यत् सेनाप्रमुखेन ह्यः डी.जी.एम.ओ स्तरीय-वार्तायाः अनन्तरं प्रोक्तं कीदृशमपि उल्लङ्घने सति गतिक्षेत्रे प्रतिकारार्थं सेनापतयः पूर्णाधिकारैः सह स्वतन्त्राः सन्ति।

प्रधानमन्त्री उपवेशनम्

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्य नवदिल्लीस्थिते निजावासे एकम् उच्च-स्तरीयम् उपवेशनम् अकरोत्। अस्मिन् उपवेशने रक्षा मन्त्री राजनाथ-सिंह विदेशमन्त्री सुब्रह्मण्यम्-जयशङ्करः राष्ट्रिय-सुरक्षा-परामर्शदः अजीत-डोभालः रक्षा प्रमुखः जनरल अनिल-चौहानः थल-सेना-प्रमुखः जनरल उपेन्द्र-द्विवेदी, नौसेना-प्रमुखः एडमिरल दिनेश-त्रिपाठी वायुसेना-प्रमुखः एयर चीफ मार्शल अमर प्रीत-सिंहः च उपस्थिताः अवर्तन्त।

इदम् उपवेशनम् गतदिने देशद्वयस्य सैन्याभियान-महानिदेशकयोः परस्पर-संवादस्य अनन्तरं सङ्घर्ष-विरामं निध्याय आतारितम्। देशद्वयस्य एतौ अधिकारिणौ श्वः पुनः संवदिष्यतः। इतः पूर्वं विदेश-सचिवः विक्रम-मिस्री ह्यः नवदिल्ल्यां वार्ताहरान् अवोचत् यत् भारतं पाकिस्तान-द्वारा सङ्घर्ष-विरामोल्लङ्घनं गभीरतया स्वीकरोति।

तेनोक्तं यत् सशस्त्र-बलानि स्थितिम् निरीक्षन्ते। अथ च अन्ताराष्ट्रिय सीमया सह नियन्त्रण-रेखायामपि उल्लङ्घनस्य कस्याः अपि घटनायाः काठोर्येण समाधानस्य निर्देशाः तेभ्यः प्रदत्ताः।

वायुसेना सिन्दूराभियानम्

भारतीयवायुसेनया उक्तं यत्, सिन्दूराभियाने तस्यै चिह्नितानि कार्याणि, सटीकतया व्यावसायिकतया च सफलतापूर्वकं निष्पादितानि। सामाजिक-संचार-पटलेषु एकस्मिन् सन्देशे आई.ए.एफ् इत्यनेन उक्तं यत् राष्ट्रिय उद्देश्यानामनुरूपम् विचार-पूर्वकं विवेकपूर्वकं च कार्याणि संचालितानि। तत्रोक्तं यत् अद्यापि कार्याचरणं सम्पाद्यते। समये च

विस्तृतं वृत्तान्तं प्रदास्यते। असत्यापित-सूचनानाम् अनुमानात् प्रसारणात् वा दूरेव तिष्ठन्तु इति सेनया सर्वेभ्यः आग्रहः कृतः ।

प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय-प्रौद्योगिकी-दिवसः

प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना राष्ट्रिय प्रौद्योगिकी दिवसावसरे शुभकामना प्रकटिता। एकस्मिन् सामाज-सञ्चार-सन्देशे प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् एषः दिवसः देशस्य वैज्ञानिकानां प्रति गौरवं कृतज्ञतां च प्रकटयितुं अथ अष्टनवत्यधिक ऊनविंशतितमे वर्षे पोखरणपरीक्षणस्य स्मरणार्थं च आचर्यते। सः अवदत् यत् परमाणु-परीक्षणं भारतस्य विकासपथि एका महत्त्वपूर्णा घटना आसीत्। विशेषतः देशस्य आत्मनिर्भरतायाः अन्वेषणदिशि।

रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः उक्तवान् यत् सिन्दूराभियानं केवलं सैन्यकार्यं नैव अपितु भारतस्य राजनैतिक-सामाजिक-रणनीतिकेच्छायाश्च प्रतीकम् अस्ति। अद्य अपराङ्गले लखनऊनगरे ब्राह्मोस-एरोस्पेस्-एकीकरण-परीक्षण-सौविध्यस्य उद्घाटनं कुर्वन् श्रीसिंहः अवदत् यत्, अभियानमिदम् आतङ्कवाद-विरुद्धं भारतस्य दृढ-इच्छायाः, सैन्यशक्तेः क्षमतायाः दृढनिश्चयस्य च प्रदर्शनम् अस्ति। सः अवदत् यत् यदा कदापि भारतम् आतङ्कवादविरुद्धं किमपि कार्यं करोति तदा पारेसीमः भूमिरपि आतङ्कवादिभ्यः तेषां स्वामिभ्यश्च सुरक्षिता न भविष्यति। श्रीसिंहः अवदत् यत्, भारतीयसैनिकाः पाकिस्ताने आतङ्कवादीनां आधारभूत-संरचनानां विनाशमुद्दिश्य सिन्दूराभियानम् आरब्धवन्तः, तत्रत्य नागरिकान् कदापि न लक्षितवन्तः। परञ्च पाकिस्तानं न केवलं भारतस्य नागरिक-क्षेत्राणि अपितु मन्दिराणि, गुरुद्वाराणि, चर्चेति गिरिजागृहाणि च लक्षितवान् ।

सः अवदत् यत्, ब्राह्मोस-एकीकरणस्य परीक्षण-सौविध्यस्य च उद्घाटनं भारतस्य रक्षा-पराक्रमम् अधिकं सुदृढीकर्तुं सहाय्यं करिष्यति । सः अवदत्, अस्य सौविध्यस्य उद्घाटनम् अपि महत्त्वपूर्णम् अस्ति यतोहि अद्य राष्ट्रिय-प्रौद्योगिकीदिवसः अस्ति। सः अवदत्

यत् गतशताब्दस्य अष्टनवतितमे वर्षे अस्मिन्नेव दिने अटलबिहारी वाजपेयी वर्यस्य नेतृत्वे वैज्ञानिकाः पोखरणे परमाणुपरीक्षणं कृत्वा भारतस्य सामर्थ्यं जगति प्रदर्शितवन्तः। रक्षामन्त्री अवदत्, तत् परीक्षणं वैज्ञानिकानां, अभियन्तृणां, रक्षाकर्मिणाम् अन्येषां च हितधारकाणां अथकप्रयत्नस्य परिणामः आसीत्। सः अवदत्, ब्रह्मोस् विश्वस्य द्रुततमेषु, अतिध्वनियुतेषु क्रूज-क्षेपास्त्रेषु अन्यतमः अस्ति । श्रीसिंहः अवदत्, एतत् केवलं शस्त्रं नैवास्ति अपितु सन्देशः अस्ति। भारतीयसशस्त्रसैन्य- बलस्य सन्देशः, शत्रूणां प्रतिरोधस्य सन्देशः, सीम-संरक्षण-प्रतिबद्धतायाः सन्देशः चास्ति। रक्षामन्त्री उक्तवान्, अद्य भारतं विश्वस्य शक्तिशालिसु राष्ट्रेषु अन्यतमम् अस्ति।

विरामः

संस्कृतवार्तायाः संस्करणमिदम् इदानीम् आकाशवाणीतः प्रसार्यते। सममेव अयं कार्यक्रमः आकाशवाण्याः अन्तर्जालपटले www.newsonair.gov.in इत्यत्र, अथ newsonair चलदूरभाषीय- तन्त्रांशे अपि उपलब्धो भविष्यति।

राष्ट्रिय-प्रौद्योगिकी दिवसः

देशे अद्य राष्ट्रियप्रौद्योगिकी दिवसः आमान्यते। गतशताब्दस्य अष्टनवतितमे वर्षे अस्मिन् एव दिने भारतेन राजस्थानस्य पोखरण-स्थले परमाणु-परीक्षणं कृतमासीत्। सम्पूर्णं राष्ट्रम् अद्य तेभ्यः वैज्ञानिकेभ्यः अभियन्तृभ्यः प्रौद्योगिकी जनेभ्यः प्रणमति येषां प्रयत्नेन भारतस्य वैश्विक-प्रतिष्ठा संवर्धिता। अत्रावसरे रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः अवोचत् यत् देशविसिनां सकारात्मकं परिवर्तनम् आनेतुं नूतन आ प्रौद्योगिकियां विकासाय च समेषां योगदानं महत्त्वपूर्णम् इति।

ऋतुविज्ञानम्

भारतर्तुविज्ञान-विभागेन घोषितं यत् अस्मिन् वर्षे दक्षिण-पश्चिम-प्रावृट् सामान्यातः पञ्चदिनात् पूर्वमेव मे सप्तविंश्यां केरलतटे आगमिष्यतीति सम्भाव्यते। एतत् शीघ्रं आगमनं ग्रैष्मिक-सस्यानां कृते ऋतु सकारात्मकं प्रभावं जनयिष्यति, सस्यानां वृद्धिं च करिष्यति इति अपेक्षा अस्ति। ऐतिहासिक-दृष्ट्या प्रारम्भिक-प्रावृट् कृषिउत्पादनं जलाशयस्तरं च संवर्धय कृषिकार्ये आनुकूल्यं जनयति। विभागेनोक्तं यत् पञ्चविंशत्यधिक द्विसहस्रतम-वर्षस्य प्रावृट् सामान्यात् अधिकं भवितुम् अर्हति, परिमाणात्मकरूपेण दीर्घावधेः औसतं पञ्चोत्तरैकशत प्रतिशतं यावत् भवितुं शक्नोति इति अपेक्षते । एतेन क्रमशः द्वितीयं वर्षं सामान्यतः उपरि प्रावृट् पूर्वानुमानम् अस्ति । अनन्ते मध्यप्रदेश, राजस्थान, महाराष्ट्र, ओडिशा, छत्तीसगढ, उत्तरप्रदेश, पश्चिमबङ्गालेत्यादीनां प्रमुखेषु राज्येषु सामान्यतः अधिक वृष्टेः संभावना विद्यते।

महिला क्रिकेट्

भारत-श्रीलङ्का-दक्षिणाफ्रिका चेति राष्ट्राणां महिलानां त्रिकोणीय-क्रिकेट्-शृङ्खला भारतेन विजिता। कोलम्बो नगरे आर. प्रेमादास क्रीडाङ्गणे क्रीडितायां निर्णायक-स्पर्धायां भारतेन श्रीङ्कालदलं सप्तनवतिः धावनाङ्कैः पराजितम्। प्रथमं भारतेन श्रीलङ्कायै द्वि-चत्वारिंशदुत्तर-त्रिशतं धावनाङ्क-लक्ष्यं प्रदत्तम्। लक्ष्यमनुसरता श्रीलङ्कादलेन केवलं पञ्च-चत्वारिंशदुत्तर-द्विशतं धावनाङ्काः एव अधिगताः।

॥ इति वार्ताः ॥